

אדולף

הול

תרגומי השירה לעברית מרוסית מאת אדולף גומן
Поэзия в переводе с русского языка на иврит Адольфа Гомана

אלכסנדר פושקין

А.С.Пушкин

מעשה בצאר סַלְטָאן

Сказка о царе Салтане

adolf.goman@gmail.com

אלכסנדר פושקין

(1799 – 1837)

איורים מהרשת אינטרנט – ציורים של א.יליסייב, א.קורקין ואחרים

**Сказка о царе Салтане, о сыне его
славном и могучем богатыре
князе Гвидоне Салтановиче
и о прекрасной царевне лебеди**

Три девицы под окном
Пряли поздно вечерком.
«Кабы я была царица, —
Говорит одна девица, —
То на весь крещеный мир
Приготовила б я пир».
«Кабы я была царица, —
Говорит ее сестрица, —
То на весь бы мир одна
Наткала я полотна».
«Кабы я была царица, —
Третья молвила сестрица, —
Я б для батюшки-царя
Родила богатыря».

Только вымолвить успела,
Дверь тихонько заскрипела,
И в светлицу входит царь,
Стороны той государь.
Во всё время разговора
Он стоял позадь забора;
Речь последней по всему
Полюбилася ему.
«Здравствуй, красная девица, —
Говорит он, — будь царица
И роди богатыря
Мне к исходу сентября.
Вы ж, голубушки-сестрицы,
Выбирайтесь из светлицы,
Поезжайте вслед за мной,

ציור – א. קורקין

**מעשה בצאר (מלך) סלטאן,
בבנו המהולל ורב-הכוח
וגבור הנסיך גבדון
ובנסיכה-ברבורה מגלמת-היפי**

לקראת ליל שלוש בנות
לחלון ישבו לטוות.
"לו אהיה מלכה נבחרת, -
ראשונה מהן אומרת, -
אשתדל אז לכלם
להכין משתה חנם."
"לו אהיה מלכה נבחרת, -
השנייה להן אומרת, -
אשתדל אז לכלם
להכין אריג חנם."
"לו אהיה מלכה נבחרת, -
השלישית להן אומרת, -
אז למלך, כהוגן,
אשתדל ללדת בן".

רק מלים שלה השלימה, -
עם צרימת הדלת, פגימה
לחדרון נכנס הצאר
שבארץ זו שרר.
בעמדו בחוץ, הצליח
הוא לשמע כל השיח;
ומזה הוא נהנה
שאמרה האחרונה.
"ערב טוב!" – אמר בפתח, -
למלכה בוחר בה, בטח,
והלידי נא גבור
שיהיה לי בן בכור.
ועכשו נצא כלנו,
גם אתן נוסעות אתנו, -
הוא פנה לאחיות, -

Вслед за мной и за сестрой:
Будь одна из вас ткачиха,
А другая повариха».

В сени вышел царь-отец.
Все пустились во дворец.
Царь недолго собирался:
В тот же вечер обвенчался.
Царь Салтан за пир честной
Сел с царицей молодой;
А потом честные гости
На кровать слоновой кости
Положили молодых
И оставили одних.
В кухне злятся повариха,
Плачет у станка ткачиха,
И завидуют оне
Государевой жене.
А царица молодая,
Дела вдаль не отлагая,
С первой ночи понесла.

В те поры война была.
Царь Салтан, с женой простясь,
На добра-коня садясь,
Ей наказывал себя
Побережь, его любя.
Между тем, как он далёко
Бьется долго и жестоко,
Наступает срок родин;
Сына бог им дал в аршин,
И царица над ребенком
Как орлица над орленком;
Шлет с письмом она гонца,
Чтоб обрадовать отца.
А ткачиха с поварихой,

ציור – א. יליסייב

ציור – א. יליסייב

תקבלו משרות קבועות,
קשאחת תהיה דואגת
למטבח, שניה – אורגת".

הם יצאו את החדרון
בדרךם אל הארמון,
ובטקס לתפארת
התחתנו תחת עטרת,
והצאר עם הכלה
השתתפו בהלווה.
אחרי משתה ונשף
למטה שנהב וכסף
האורחים לוו אותם
והשאירו לבדם.
מתיפחת הטבחת,
האורגת נאנחת:
קנאתן כל כך קשה
למלכה החדשה!
רק תקופה קצרה עוברת,
ומלכה כבר מעברת.
אך שמחת הזוג פתאום
באה מלחמה לבלם.

נאלץ הצאר בצער
אז להפך בשער
מאשתו שכה אהב,
ויצא על סוס לקרב.
הוא לחם זמן רב בלי הרף
באויב אכזר בחרב;
במועד המדיק
בן נולד – גדול, חזק.
המלכה עליו בבית
כמו על גוזלה אם-עיט. -
רץ שולחת עם מכתב
לשמח את האב.
הטבחת, האורגת,

С сватьей бабой Бабарихой,
Извести ее хотят,
Перенять гонца велят;
Сами шлют гонца другого
Вот с чем от слова до слова:
«Родила царица в ночь
Не то сына, не то дочь;
Не мышонка, не лягушку,
А неведому зверюшку».

Как услышал царь-отец,
Что донес ему гонец,
В гневе начал он чудесить
И гонца хотел повесить;
Но, смягчившись на сей раз,
Дал гонцу такой приказ:
«Ждать царева возвращенья
Для законного решенья».
Едет с грамотой гонец,
И приехал наконец.
А ткачиха с поварихой,
С сватьей бабой Бабарихой,
Обождать его велят;
Допьяна гонца поят
И в суму его пустую
Суют грамоту другую —
И привез гонец хмельной
В тот же день приказ такой:
«Царь велит своим боярам,
Времени не тратя даром,
И царицу и приплод
Тайно бросить в бездну вод».
Делать нечего: бояре,
Потужив о государе
И царице молодой,
В спальню к ней пришли толпой.

אם-הצאר המפלגת
לחסל הכינו פח
למלכה ובנה הרך:
"בשורה" נתנו אחרת
הן לרץ, והיא אומרת:
"המלכה הולידה כבר
נקבה, אולי זכר,
לא עכבר ולא צפרדע,
מה זה, איש כאן לא יודע".

כששמע הוא את הרץ,
בזעם עז הצאר פרץ,
יצוה כבר להקיע
את הרץ, אבל הביע
לבסוף פקודה קזאת:
"שום דבר לא לעשות
עד שאעשה שמוע
ואשפט את הארוע".
עם הצו הזה מהר
לארמון הרץ חוזר.
הטבחת, האורגת,
אם-האר המפלגת
עד בלבול אותו משקות,
צו הצאר מתיק לוקחות,
ובמקום פקודה חוזרת
מכניסות פקודה אחרת -
השלים השכור
בא עם צו כוזב, לאמור:
"לשרים הצאר בסתר
מצוה: בלי רעש יתר
את האם והתינוק
לתהומות הים לזרק".
עם הצו שרים לא רבו,
וכלם בצער באו
למלכה האמללה,
לחדר-שנה שלה.

Объявили царску волю —
 Ей и сыну злую долю,
 Прочитали вслух указ,
 И царицу в тот же час
 В бочку с сыном посадили,
 Засмолили, покатали
 И пустили в Окиян —
 Так велел-де царь Салтан.

В синем небе звезды блещут,
 В синем море волны хлещут;
 Туча по небу идет,
 Бочка по морю плывет.
 Словно горькая вдовица,
 Плачет, бьется в ней царица;
 И растет ребенок там
 Не по дням, а по часам.
 День прошел, царица вопит...
 А дитя волну торопит:
 «Ты, волна моя, волна!
 Ты гульлива и вольна;
 Плещешь ты, куда захочешь,
 Ты морские камни точишь,
 Топишь берег ты земли,
 Подымаешь корабли —
 Не губи ты нашу душу:
 Выплесни ты нас на сушу!»
 И послушалась волна:
 Тут же на берег она
 Бочку вынесла легонько
 И отхлынула тихонько.
 Мать с младенцем спасена;
 Землю чувствует она.
 Но из бочки кто их вынет?
 Бог неужто их покинет?
 Сын на ножки поднялся,

ציור – א.יליסייב

ציור – א.יליסייב

על רצון הצאר הכריזו,
 לסרב לו לא העיזו,
 את הצו קראו בקול
 שנתן הוא כביכול,
 לחבית את שניהם שמו
 וישר השליכו ימה
 לגורל כל כך נורא,
 כי על כך סלטאן הורה.

במרומים כוכב זורח
 ובים הגל תופח;
 עננה קטנה עפה
 החבית בים צפה.
 המלכה בה מתפחת,
 היא כמו אלמנה גונחת;
 וגדל תינוק שלה
 כל שעה כמו בשנה.
 יום עבר, האם קובלת...
 את הגל מאיץ הילד:
 "גל שלי, אינך עומד,
 כל הזמן בים נודד,
 כרצונך כוון קובע,
 כל אבני הים בוקע,
 גם מציף שטחי החוף,
 ויכול ספינות לגרף.
 רחם נא על נשמותינו
 ואל יבשה הבאנו!"
 והגל צית, הפליט
 על החוף את החבית
 (לא שבורה ומחשקת),
 ואחורה נע בשקט.
 הם נצלו, והאשה
 את האדמה חשה.
 מי יוציא אותם בכוח?
 או האל החליט לזנח?
 שם הבן ראשו לזוט,

В дно головкой уперся,
Понатужился немножко:
«Как бы здесь на двор окошко
Нам проделать?» — молвил он,
Вышиб дно и вышел вон.

Мать и сын теперь на воле;
Видят холм в широком поле,
Море синее кругом,
Дуб зеленый над холмом.
Сын подумал: добрый ужин
Был бы нам, однако, нужен.
Ломит он у дуба сук
И в тугой сгибает лук,
Со креста снурок шелковый
Натянул на лук дубовый,
Тонку тросточку сломил,
Стрелкой легкой заострил
И пошел на край долины
У моря искать дичины.
К морю лишь подходит он,
Вот и слышит будто стон...
Видно на море не тихо;
Смотрит — видит дело лихо:
Бьется лебедь средь зыбей,
Коршун носится над ней;
Та бедняжка так и плещет,
Воду вокруг мутит и хлещет...
Тот уж когти распустил,
Клёв кровавый наострил...
Но как раз стрела запела,
В шею коршуна задела —
Коршун в море кровь пролил,
Лук царевич опустил;
Смотрит: коршун в море тонет
И не птичьим криком стонет,

ציור – א. יליסייב

הַתִּאֲמָץ אוֹתוֹ לְדַחּוֹת.
"בּוֹאֵי גִלְדִּי – אָמַר הַיֵּלֵד. -
אֵיךְ לִפְתּוֹם אֶת הַדֵּלֶת?"
דְּפִיקָה קָלָה בָּצַע
וְהַחוּצָה חִישׁ יָצָא.

וְהָאֵם עִם בְּנָה כָּרְגַע
חִפְּזִיִּים, יָצְאוּ בְּלִי פָּגַע.
הֵם רוֹאִים שְׂדֵה פְּרָאִי,
יָם כָּחוֹל מְקִיף הָאִי.
וְהִבֵּן אוֹמֵר: "נִצְלָנוּ,
אֶךְ מֵאֲמֵשׁ לֹא אָכְלָנוּ!"
הוּא מוֹצֵא בֶד בְּהִתְאֵם
וְלִקְשֵׁת מַעֲקָם.
אַחֵר כִּי אֶת שְׂרוֹף הַמֶּשֶׁי
הוּא מוֹתֵם עַל הַקֶּשֶׁת,
וּמִזְרָד שֶׁל הַבַּד
עוֹשֶׂה חֵץ קָלִיל וְחֹד.
אֶל הַיָּם לִקְרֹאת הָעֶרֶב
הוּא הֹלֵךְ לְמִצּוֹא לוֹ טָרֶף.
כְּשֶׁנִּגַּשׁ לַחוּף הַיָּם,
אֲנָחָה שׁוֹמֵעַ שֵׁם...
כִּנְרָאָה, בֵּינָם אֵין שְׁקֵט.
הוּא רוֹאֶה: דִּדְיָה נֹקֶת
שֵׁם מַעַל לְבִרְבוּרָה
וְצוֹלֶלֶת חֲזָרָה.
סֶתֶם הַבִּרְבוּרָה חוֹתֶרֶת,
מִסִּתּוֹבֶבֶת, מְפֹרֶפֶרֶת...
לִדְיָה מְקוֹר בָּדָם,
הַטָּפְרִים פְּשׁוּקִים כָּלָם...
אֶךְ הַחֵץ כָּבֵר עָף אֵלֶיהָ
וּבְצִוְאָרָה פּוֹגַע.
הַנִּסְיָה מִפְּסִיק לִירוֹת,
וְעִכְשׁוֹ יָכוֹל לִרְאוֹת:
הַדִּדְיָה בֵּינָם טוֹבַעַת
וְלֹא כְמוֹ צִפּוֹר נִשְׁמַעַת,

Лебедь около плавает,
 Злого коршуна клюет,
 Гибель близкую торопит,
 Бьет крылом и в море топит —
 И царевичу потом
 Молвит русским языком:
 «Ты, царевич, мой спаситель,
 Мой могучий избавитель,
 Не тужи, что за меня
 Есть не будешь ты три дня,
 Что стрела пропала в море;
 Это горе — всё не горе.
 Отплачу тебе добром,
 Сослужу тебе потом:
 Ты не лебедь ведь избавил,
 Девуцу в живых оставил;
 Ты не коршуна убил,
 Чародея подстрелил.
 Век тебя я не забуду:
 Ты найдешь меня повсюду,
 А теперь ты воротись,
 Не горюй и спать ложись».
 Улетела лебедь-птица,
 А царевич и царица,
 Целый день проведши так,
 Лечь решились на тощак.
 Вот открыл царевич очи;
 Отрясая грезы ночи
 И дивясь, перед собой
 Видит город он большой,
 Стены с частыми зубцами,
 И за белыми стенами
 Блещут маковки церквей
 И святых монастырей.
 Он скорей царицу будит;
 Та как ахнет!.. «То ли будет? —

והברבורה אותה
 מנקרת, ממיתה.
 ובחבטות כנפים
 מטביעה אותה במים...
 ופונה הברבורה
 בשפה רוסית ברוּרה
 לנסיה אז במפתיע:
 "ממותי אותי, מושיע,
 כאן הצלת. אל תדאג
 שהטרף לא הושג
 ושחץ שלך אבדת,
 לא לשוא אתה טרחת.
 לא אכלת מאתמול,
 אף בטוב אותך אגמל.
 כי לא ברבורה הצלת,
 ולא בדיה טפלת,
 אף הצלת בחורה,
 והמכשף נורה.
 לא אשכח אותך לרגע
 ותמיד אהיה ברקע.
 ועכשו חזר לאם,
 לכו לישן שקטים שניכם".
 היא בכנף שלה קצת שפה,
 נפנפה ותכף עפה.
 המלכה עם בנה הם כאן
 ישנו על לב ריקון.
 וכשהוא פקח עינים
 ושפשף לו עפעפים,
 התפלא והתבלבל:
 כרר גדול עומד על תל
 קם בן-לילה, כלו לבן,
 על כתליו בליטות האבן,
 וראשים של מנזרים
 ושל כנסיות בורקים.
 את אמו מעיר העלם.
 היא מפתעת מהפלא...

Говорит он, — вижу я,
 Лебедь тешится моя».

Мать и сын идут ко граду.

Лишь ступили за ограду,

Оглушительный трезвон

Поднялся со всех сторон:

К ним народ навстречу валит,

Хор церковный бога хвалит;

В колымагах золотых

Пышный двор встречает их;

Все их громко величают

И царевича венчают

Князей шапкой, и главой

Возглашают над собой;

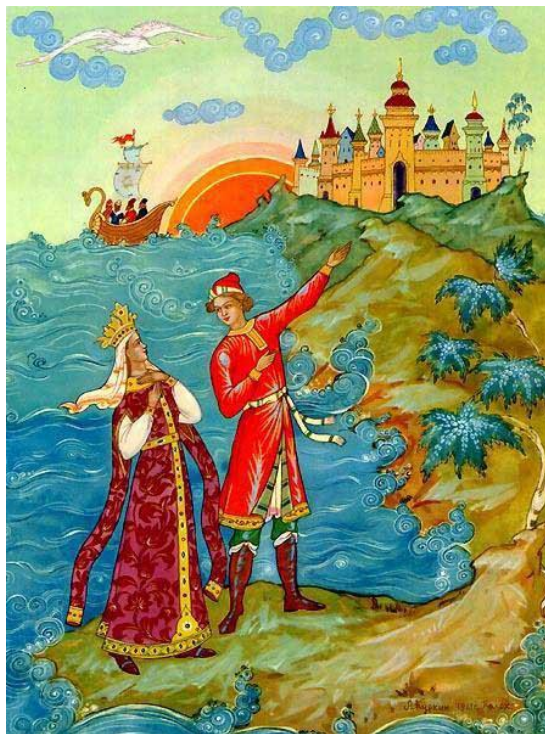
И среди своей столицы,

С разрешения царицы,

В тот же день стал княжить он

И нарекся: князь Гвидон.

Ветер на море гуляет
 И кораблик подгоняет;
 Он бежит себе в волнах
 На раздутых парусах.
 Корабельщики дивятся,
 На кораблике толпятся,
 На знакомом острове
 Чудо видят наяву:
 Город новый златоглавый,
 Пристань с крепкою заставой;
 Пушки с пристани палят,
 Кораблю пристать велят.
 Пристают к заставе гости;
 Князь Гвидон зовет их в гости,
 Их он кормит и поит
 И ответ держать велит:
 «Чем вы, гости, торг ведете

ציור – א.יליסייב

הוא אומר: "זאת רק תחילה,
 כאן הברבורה עמלה".
 הם הלכו לאט העירה,
 כָּבֵר בַּשְׁעָרָה הִכִּירוּ
 תוֹשְׁבִים רַבִּים אוֹתָם
 וְהִרְעוּ בְקוֹל רָם;
 וְצִלְצוֹל מַחְרִישׁ הָאֶזֶן
 הִתְפַּשֵּׁט בִּיתֵר חֹסֵן.
 וּבְכִרְכּוֹת זָהָב
 בָּאוּ בְנֵי-חֹצֵר אֱלִיוֹ,
 שָׁמוּ כָּבַע לְתַפְאֶרֶת
 עַל רֹאשׁוֹ, וְזֹאת אוֹמְרֵת,
 הֵם בִּקְשׁוּ אוֹתוֹ לְשִׁלֹּט,
 לְנִסִּיָּה הָאִי לֵהיוֹת.
 הַמַּלְכָּה לָכָּה הִסְכִּימָה,
 וְכָלֵם הִלְכוּ קְדִימָה.
 הַשְׁתַּכְּנוּ הֵם בְּאַרְמוֹן,
 הוּא נִקְרָא בְּשֵׁם גְּבִידוֹן.

רוח במפרש לוחצת,
 בספינה קטנה נוחצת;
 היא דוהרת על הגל,
 ממהרת לנמל.
 ועל הספון הצות -
 קבוצת סוחרים נלהבת, -
 מתפלאים: על אי מפר
 מתגלה מראה מזר:
 מופיעה עיר מפארת
 בזהב פלה בוערת!
 תותחים יורים מטח:
 "עגן הספינה הנח!"
 הספינה מיד עוגנת.
 לנסיך גבידון מזמנת
 הקבוצה לארוחה,
 מתקבלת בברכה.
 "באיזו סחורה סחרתם,

И куда теперь плывете?»
 Корабельщики в ответ:
 «Мы объехали весь свет,
 Торговали соболями,
 Чернобурыми лисами;
 А теперь нам вышел срок,
 Едем прямо на восток,
 Мимо острова Буяна,
 В царство славного Салтана...»

Князь им вымолвил тогда:
 «Добрый путь вам, господа,
 По морю по Окияну
 К славному царю Салтану;
 От меня ему поклон».
 Гости в путь, а князь Гвидон
 С берега душой печальной
 Провожает бег их дальный;
 Глядь — поверх текучих вод
 Лебедь белая плывет.

«Здравствуй, князь ты мой прекрасный!
 Что ты тих, как день ненастный?

Опечалился чему?» —
 Говорит она ему.

Князь печально отвечает:
 «Грусть-тоска меня съедает,
 Одолела молодца:
 Видеть я б хотел отца».
 Лебедь князю: «Вот в чем горе!
 Ну, послушай: хочешь в море
 Полететь за кораблем?
 Будь же, князь, ты комаром».
 И крылами замахала,
 Воду с шумом расплескала
 И обрызгала его
 С головы до ног всего.
 Тут он в точку уменьшился,

ציור – א.יליסייב

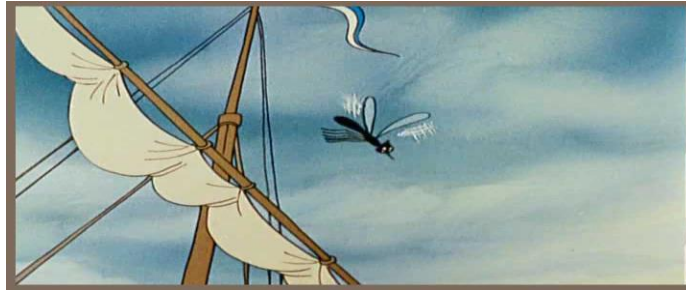

ציור – א.יליסייב

ולאן לשוט בחרתם?"
 סוחרים עונים: "לא סתם
 הסתובבנו בעולם.
 בפרות סמור סחרנו,
 את פרות שועל מכרנו.
 אחרי זמן ממשך
 שוב פנינו למזרח,
 אי בוין יש בדרכנו
 למלכות סלטאן מלכנו..."
 ואמר דברי ברכה
 הנסיך: "דרך צלחה
 בגלי הים נסללת,
 ואמי גם מאחלת.
 לסלטאן ממני ד"ש".
 האורחים עזבו. נרגש
 מן החוף גבידון בעצב
 מסתכל על גל בקצף.
 ופתאום הברבורה
 לבנה בים עברה.
 "מה שלומך, יפה התאר?
 מה אתה, כמו יום בלי זהר,
 כה שקט ונעצב?" -
 הצפור פונה אליו.
 הנסיך עונה: "מדוע? -
 התמלאתי געגוע
 שמפריע לי לחיות:
 את אבי רוצה לראות".
 "אין לך סבה אחרת?
 שמע, רוצה אתה, - אומרת, -
 את הימאיים לחוש?
 אז תהיה, נסיך, יתוש!"
 נפנפה היא בכנפיה
 ופזרה טפות המים,
 והרטיבה בלי לחשש
 מכף רגל עד הראש
 את העלם, והקטינה

Комаром оборотился,
Полетел и запищал,
Судно на море догнал,
Потихоньку опустился
На корабль — и в щель забился.

Ветер весело шумит,
Судно весело бежит
Мимо острова Буяна,
К царству славного Салтана,
И желанная страна
Вот уж издали видна.
Вот на берег вышли гости;
Царь Салтан зовет их в гости,
И за ними во дворец
Полетел наш удалец.
Видит: весь сияя в злате,
Царь Салтан сидит в палате
На престоле и в венце
С грустной думой на лице;
А ткачиха с поварихой,
С сватьей бабой Бабарихой,
Около царя сидят
И в глаза ему глядят.
Царь Салтан гостей сажает
За свой стол и вопрошает:
«Ой вы, гости-господа,
Долго ль ездили? куда?
Ладно ль за морем, иль худо?
И какое в свете чудо?»
Корабельщики в ответ:
«Мы объехали весь свет;
За морем житье не худо,
В свете ж вот какое чудо:
В море остров был крутой,
Не привальный, не жилой;

ציור – א.יליטייב

לִיתוֹשׁ, שְׁעָף מִמָּנָה
מְצִיץ וּמְחַפֵּשׁ
וְאֵת הַסְּפִינָה תּוֹפֵס,
לְחָרִיץ קֶצְרָצֵר מְגִיעַ
וְצִיץ אֵינוֹ מִשְׁמִיעַ.

הַמִּפְרָשׁ מְלֹא מָרֵם,
הַסְּפִינָה עֹפָה בָּיָם.
אֶת הָאֵי בּוֹיָן עוֹבְרֹת,
לְנֶמֶל הִיא מְמַהֶרֶת,
אֶת הָאֶרֶץ שֶׁל סֶלְטָאן
כָּבֵר אֶפְשָׁר לִרְאוֹת מִכָּאן.
הַסְּפִינָה מִיַּד עוֹגֶנֶת,
וּלְצָאֵר סֶלְטָאן מְזַמֶּנֶת
הַקְּבוּצָה, וְגַם גְּבִידוֹן
עָף בְּשִׁקְטָא לְאַרְמוֹן.
שֵׁם לְבוּשׁ בְּגָדֵי אֲדָרֶת
עַל הַכֶּסֶּ וּבַעֲטָרָת
צָאֵר יוֹשֵׁב, עַל הַפָּנִים -
רַק עֲצָבוֹת וְהִרְהוּרִים.
הַטְּבַחְתָּ, הָאוֹרֶגֶת
וְאַמּוֹ הַמִּפְלָגֶת
עַל-יְדוֹ כָּלֵן יוֹשְׁבוֹת,
בְּעֵינָיו רַק מִסְתַּכְלוֹת.
אֶת אוֹרְחָיו הַצָּאֵר בְּטַעַם
מְבַרֵּךְ: "סִפְרוּ, הַפַּעַם
כְּמָה זְמַן נִמְשָׁה, הִיכֵן
הַמִּסְעָ? – שׂוֹאֵל סֶלְטָאן -
וְגַם בְּמִקְוֵמוֹת הָאֵלֶּה
הִרְאִיתֶם אֵיזָה פֶּלֶא?"
וְעוֹנִים הַסּוֹחֲרִים:
"בָּאֵנוּ לְמִקְוֵמוֹת רַבִּים,
טוֹב דִּי בְּמִקְוֵמוֹת הָאֵלֶּה,
וְכֵזָה רָאִינוּ פֶּלֶא:
אֵי בָּיָם עוֹמֵד מִקֵּר,
אִישׁ בָּאִי הִזָּה לֹא גָר;

Он лежал пустой равниной;
 Рос на нем дубок единый;
 А теперь стоит на нем
 Новый город со дворцом,
 С златоглавыми церквами,
 С теремами и садами,
 А сидит в нем князь Гвидон;
 Он прислал тебе поклон».
 Царь Салтан дивится чуду;
 Молвит он: «Коль жив я буду,
 Чудный остров навещу,
 У Гвидона погощу».
 А ткачиха с поварихой,
 С сватьей бабой Бабарихой,
 Не хотят его пустить
 Чудный остров навестить.
 «Уж диковинка, ну право, —
 Подмигнув другим лукаво,
 Повариха говорит, —
 Город у моря стоит!
 Знайте, вот что не безделка:
 Ель в лесу, под елью белка,
 Белка песенки поет
 И орешки всё грызет,
 А орешки не простые,
 Всё скорлупки золотые,
 Ядра — чистый изумруд;
 Вот что чудом-то зовут».
 Чуду царь Салтан дивится,
 А комар-то злится, злится —
 И впился комар как раз
 Тетке прямо в правый глаз.
 Повариха побледнела,
 Обмерла и окривела.
 Слуги, сватья и сестра
 С криком ловят комара.

ציור – א.יליסייב

שם על תל אחד קרח
 רק אלון בודד צומח;
 ועכשו עומדת שם
 עיר גדולה, ארמון הקם,
 עם כפות זהב לגבה,
 עם גנים בתוך הרבע.
 הנסיך גבדון שולט,
 ד"ש מוסר לך כעת".
 את סלטאן כל זה מפתיע,
 הוא את דעתו מביע:
 "לו אחיה עוד, ברצון
 אבקר אצל גבדון".
 הטבחית, האורגת
 ואמו המפלגת
 לא רוצות לתת לצאר
 להגשים מה שאמר.
 "נו, ממש, נדיר החפץ, -
 בקריצת העין כעקץ
 הטבחית מתחילה, -
 עיר עומדת על תלה!
 אבל פלא יש בטוח:
 הסנאי תחת אשוח
 שר בקול נעים שירים,
 מפלח אגוזים,
 אגוזים – רבי הערה,
 הקליפה – זהב זורח,
 אזמרגד בכל גרעין -
 פלא בלי כל עוררין!"
 מתפלא סלטאן שומע,
 היתוש כועס, שוקע
 לדודה - עינה עוקץ,
 לעפעף פורץ כמו חץ.
 הטבחית הסובלת
 נעשתה מיד פוזלת.
 אחרים מלאי יאוש
 מנסים לתפס יתוש.

«Распроклятая ты мошка!
Мы тебя!..» А он в окошко,
Да спокойно в свой удел
Через море полетел.

Снова князь у моря ходит,
С синя моря глаз не сводит;
Глядь — поверх текучих вод
Лебедь белая плывет.
«Здравствуй, князь ты мой прекрасный!
Что ж ты тих, как день ненастный?
Опечалился чему?» —

Говорит она ему.
Князь Гвидон ей отвечает:
«Грусть-тоска меня съедает;
Чудо чудное завесть
Мне б хотелось. Где-то есть
Ель в лесу, под елью белка;
Диво, право, не безделка —
Белка песенки поет,
Да орешки всё грызет,
А орешки не простые,
Всё скорлупки золотые,
Ядра — чистый изумруд;
Но, быть может, люди врут».

Князю лебедь отвечает:
«Свет о белке правду бает;
Это чудо знаю я;
Полно, князь, душа моя,
Не печалься; рада службу
Оказать тебе я в дружбу».
С ободренною душой
Князь пошел себе домой;
Лишь ступил на двор широкий —
Что ж? под елкою высокой,
Видит, белочка при всех

"הה, יתוש ארור! נו, רוצו,
עוד דקה..." והוא החוצה
מחלון פתוח עף
אל הים מהמרדף.

לא יכול גבידון לשבת,
על החוף נע בעצבת.
ופתאום הברבורה
לבנה בים עברה.
"מה שלומך, יפה התאר?
מה אתה, כמו יום בלי זהר,
כה שקט ונעצב?" -
הצפור פונה אליו.
הנסיך עונה: "מדוע? -
התמלאתי געגוע:
אנשים כנים, לא סתם,
מספרים שיש אי-שם
איזה פלא: כלוב פתוח,
הסנאי תחת אשוח
שר בקול נעים שירים,
מפלח אגוזים,
אגוזים - רבי הערה,
הקליפה - זהב זרם,
אזמרגד בכל גרעין -
פלא בלי כל עוררין!"
לנסיך היא כה אומרת:
"החיה הזאת מכרת.
אל תדאג, נסיך שלי,
תקבל סנאי פלאי,
כי לך, ידיד הנפש,
אמלא אני כל אפש".
הנסיך המעודד
לארמון חזר לבד;
קצת עיף, רצה לנוח...
מה רואה הוא: עץ אשוח,
ותחתיו סנאי יושב

Золотой грызет орех,
Изумрудец вынимает,
А скорлупку собирает,
Кучки равные кладет
И с присвисточкой поет
При честном при всем народе:
Во саду ли, в огороде.
Изумился князь Гвидон.
«Ну, спасибо, — молвил он, —
Ай да лебедь — дай ей боже,
Что и мне, веселье то же».
Князь для белочки потом
Выстроил хрустальный дом,
Караул к нему приставил
И притом дьяка заставил
Строгий счет орехам вести.
Князю прибыль, белке честь.

Ветер по морю гуляет
И кораблик подгоняет;
Он бежит себе в волнах
На поднятых парусах
Мимо острова крутого,
Мимо города большого:
Пушки с пристани палят,
Кораблю пристать велят.
Пристают к заставе гости;
Князь Гвидон зовет их в гости,
Их и кормит и поит
И ответ держать велит:
«Чем вы, гости, торг ведете
И куда теперь плывете?»
Корабельщики в ответ:
«Мы объехали весь свет,
Торговали мы конями,
Всё донскими жеребцами,

ואגוז זהב חושף,
אזמרגד מוציא ממנו,
וקליפה שומר עודנה
להוסיף לה הברקה;
שר בינתים בשריקה
מתוך שיר ידוע פרק
"בשדה ובגנת-פרק".
משתומם גביון, חושב:
"נו, תודה מקרב לב,
ברבורה שלי, שולח
לך ברכה ליום שמח!"
לסנאי, שכה חשוב,
הוא בנה מבדלח כלוב,
גם הציב משמר לחמך,
לחשוב ההון - סגן כמר:
לסנאי - קבוצ, אוצר -
למדינה של בן הצאר.

רוח במפרש לוחצת,
בספינה קטנה נוחצת;
היא דוהרת על הגל,
ממהרת לנמל.
בסמוך לעיר סואנת
שעל אי בודד שוכנת
תותחים יורים מרח:
"עגן הספינה הנח!"
הספינה מיד עוגנת.
לקסיה גביון מזמנת
הקבוצה לארוחה,
מתקבלת בברכה.
"באיזו סחורה סחרתם,
ולאן לשוט בחרתם?"
סוחרים עונים: "לא סתם
הסתובבנו בעולם.
בסוסים טובים סחרנו,
במחיר יפה מכרנו.

А теперь нам вышел срок —
И лежит нам путь далек:
Мимо острова Буяна,
В царство славного Салтана...»
Говорит им князь тогда:
«Добрый путь вам, господа,
По морю по Окияну
К славному царю Салтану;
Да скажите: князь Гвидон
Шлет царю-де свой поклон».

Гости князю поклонились,
Вышли вон и в путь пустились.
К морю князь — а лебедь там
Уж гуляет по волнам.
Молит князь: душа-де просит,
Так и тянет и уносит...
Вот опять она его
Вмиг обрызгала всего:
В муху князь оборотился,
Полетел и опустился
Между моря и небес
На корабль — и в щель залез.

Ветер весело шумит,
Судно весело бежит
Мимо острова Буяна,
В царство славного Салтана —
И желанная страна
Вот уж издали видна;
Вот на берег вышли гости;
Царь Салтан зовет их в гости,
И за ними во дворец
Полетел наш удалец.
Видит: весь сияя в злате,
Царь Салтан сидит в палате

אחרי זמן ממשך
שוב פנינו למזרח,
אי בין יש בדרךנו
למלכות סלטאן מלכנו..."
ואמר דברי ברקה
הנסיך: "דרך צלחה
בגלי הים נסללת,
ואמי גם מאחלת.
לסלטאן ממני ד"ש".

האורחים עזבו. נרגש
מן החוף גבידון בעצב
מסתכל על גל בקצף.
ופתאום הברבורה
לבנה בים עברה.
מבקש גבידון לרדת
מן האי אל המולדת.
נפנפה היא בכנפיים
ופזרה טפות המים.
את העלם היא הקטינה
לזבובון, שערך ממנה
מציץ ומחפש
ואת הספינה תופס.

המפרש מלא מרם,
הספינה עפה בים.
את האי בין עוברת,
לנמל היא ממהרת,
את הארץ של סלטאן
כבר אפשר לראות מפאן.
הספינה מיד עוגנת,
ולצאר סלטאן מזמנת
הקבוצה, וגם גבידון
ערך בשקט לארמון.
שם לבוש בגדי אדירת
על הכס ובעטרת

На престоле и в венце,
 С грустной думой на лице.
 А ткачиха с Бабарихой
 Да с кривою поварихой
 Около царя сидят,
 Злыми жабами глядят.
 Царь Салтан гостей сажает
 За свой стол и вопрошает:
 «Ой вы, гости-господа,
 Долго ль ездили? куда?
 Ладно ль за морем, иль худо,
 И какое в свете чудо?»
 Корабельщики в ответ:
 «Мы объехали весь свет;
 За морем житье не худо;
 В свете ж вот какое чудо:
 Остров на море лежит,
 Град на острове стоит
 С златоглавыми церквами,
 С теремами да садами;
 Ель растет перед дворцом,
 А под ней хрустальный дом;
 Белка там живет ручная,
 Да затейница какая!
 Белка песенки поет,
 Да орешки всё грызет,
 А орешки не простые,
 Всё скорлупки золотые,
 Ядра — чистый изумруд;
 Слуги белку стерегут,
 Служат ей прислугой разной —
 И приставлен дьяк приказный
 Строгий счет орехам весть;
 Отдает ей войско честь;
 Из скорлупок льют монету,
 Да пускают в ход по свету;

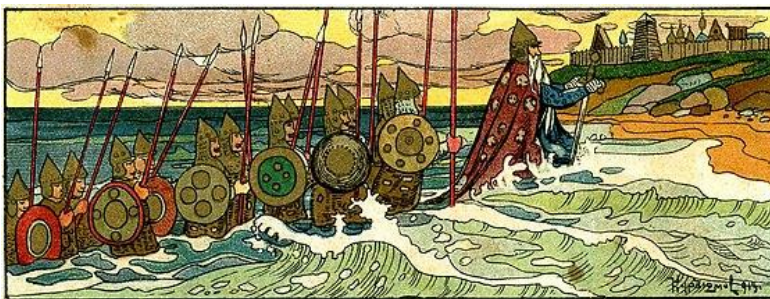

צאר יושב, על הפנים -
 רק עצבות והרהורים.
 הטבחת, האורגת
 ואמו המפלגת
 על-ידו כל יושבות,
 כמו צפרדע מסתכלות.
 את אורחיו הצאר בטעם
 מברך: "ספרו, הפעם
 כמה זמן נמשר, היכן
 המסע? – שואל סלטאן.-
 וגם במקומות האלה
 הראיתם איזה פלא?"
 ועונים הסוחרים:
 "באנו למקומות רבים,
 טוב די במקומות האלה,
 וקצה ראינו פלא:
 אי בים עומד וישם
 עיר גדולה, ארמון הקם,
 עם כפות זהב לגבה,
 עם גנים בתוך הרבע.
 עץ אשוח בחצר,
 ותחתיו עומד שומר,
 לצדו ביתן מبدלח,
 חי סנאי בפנים בנוח,
 מפצח אגוזים
 עם גרעין יקר בפנים,
 עם קליפת זהב בורקת.
 החיה גם משרקת;
 משרתים לרשותה -
 מטפחים, שומרים אותה;
 הצבא לה גם מצדיע
 כל שעה פקיד מגיע,
 גרעיני האזמרגד
 לגזבר שולחים מיד.
 מקליפת זהב מטבע
 לעשות אוצר יודע,

Девки сыплют изумруд
 В кладовые, да под спуд;
 Все в том острове богаты,
 Изоб нет, везде палаты;
 А сидит в нем князь Гвидон;
 Он прислал тебе поклон».

Царь Салтан дивится чуду.
 «Если только жив я буду,
 Чудный остров навещу,
 У Гвидона погощу».

А ткачиха с поварихой,
 С сватьей бабой Бабарихой,
 Не хотят его пустить
 Чудный остров навестить.
 Усмехнувшись исподтиха,
 Говорит царю ткачиха:
 «Что тут дивного? ну, вот!
 Белка камушки грызет,
 Мечет золото и в груды
 Загребает изумруды;
 Этим нас не удивишь,
 Правду ль, нет ли говоришь.
 В свете есть иное диво:
 Море вздуется бурливо,
 Закипит, подымет вой,
 Хлынет на берег пустой,
 Разольется в шумном беге,
 И очутятся на бреге,
 В чешуе, как жар горя,
 Тридцать три богатыря,
 Все красавцы удалые,
 Великаны молодые,
 Все равны, как на подбор,
 С ними дядька Черномор.
 Это диво, так уж диво,
 Можно молвить справедливо!»

מִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּעוֹלָם.
 עֲנִיִּים בְּכָל־אֵין שָׁם,
 כָּל אֶחָד יָכוֹל לְשַׁמֵּם,
 וְלַחֲיוֹת שָׁם קֵל וְנוֹחַ.
 הַנְּסִיף גְּבִידוֹן שׁוֹלֵט,
 ד"ש מוֹסֵר לְךָ כָּעֵת".
 אֶת סֶלְטָאן כָּל זֶה מִפְתִּיעַ,
 הוּא אֶת דַּעְתּוֹ מִבֵּיעַ:
 "לֹא אֶחֱיָה עוֹד, בְּרָצוֹן
 אֲבָקָר אֶצֶל גְּבִידוֹן".
 הַטְּבַחַת, הָאוֹרָגָת
 וְאִמּוֹ הַמִּפְלָגָת
 לֹא רוֹצוֹת לָתֵת לְצָאֵר
 לְהַגְשִׁים מֵה שְׁאֵמֶר,
 וּבִסְתֵר מִלְּגִלָּת
 מִתְעַרְבֶּת הָאוֹרָגָת:
 "זֶהוּ פֶּלֶא? דִּי לְרַמֵּז!
 הַסֵּנְאִי פֶּצֶח אֶגוֹז,
 אֲזַמְרָגֵד לְגִנֵּז יוֹדַע,
 מִזְהֵב עוֹשִׂים מִטְּבַע...
 לֹא מִפְתִּיעַ זֶה, וְדֹאִי,
 גַּם אִם זֶה אֶמֶת אוֹלִי.
 אֲבָל יֵשׁ נֶס תַּחַת סֶהַר:
 יִתְפָּרֵץ הַיָּם בְּסַעַר,
 יִלָּל וְיִתְרוֹמֵם,
 וְיִנְהָר עַל חוֹף שׁוֹמֵם,
 אֶת גְּלִיּוֹ פִתְאוֹם יִרְתִּיעַ,
 וְעַל חוֹל הַחוֹף יוֹפִיעוּ
 בְּשָׁרְיוֹן פִּלְדֵּה נִכְרָךְ
 גְּבוּרִים – שְׁלוֹשִׁים בְּסָךְ -
 עֲדֵי רוּחַ, יְפִי תֵאֵר,
 עֲנֻקִּים, סִגְלַת הַנֶּעֱר,
 שְׁוִי גְבוּהַ בְּתוֹךְ טוֹר
 עִם רֹאשׁ צִוֹת צ'רְנוֹמֹר.
 זֶהוּ פֶּלֶא, אֵין שְׁנֵי לוֹ,
 זֹאת אֶמֶת כְּתוּבָה בְּסֻלֶּע".

Гости умные молчат,
Спорить с нею не хотят.
Диву царь Салтан дивится,
А Гвидон-то злится, злится...
Зажужжал он и как раз
Тетке сел на левый глаз,
И ткачиха побледнела:
«Ай!» и тут же окривела;
Все кричат: «Лови, лови,
Да дави ее, дави...
Вот уж! постой немножко,
Погоди...» А князь в окошко,
Да спокойно в свой удел
Через море прилетел.

Князь у синя моря ходит,
С синя моря глаз не сводит;
Глядь — поверх текучих вод
Лебедь белая плывет.
«Здравствуй, князь ты мой прекрасный!
Что ты тих, как день ненастный?
Опечалился чему?» —
Говорит она ему.
Князь Гвидон ей отвечает:
«Грусть-тоска меня съедает —
Диво б дивное хотел
Перенести я в мой удел».
«А какое ж это диво?»
— Где-то вздуется бурливо
Окиян, подымет вой,
Хлынет на берег пустой,
Расплеснется в шумном беге,
И очутятся на бреге,
В чешуе, как жар горя,
Тридцать три богатыря,
Все красавцы молодые,

הַאֲוֹרְחִים פֶּה לֹא פָּצוּ,
כִּי לִסְתֵּר הֵם לֹא רָצוּ.
מִתְפַּלֵּא סֶלְטָאן שׁוֹמֵעַ,
הַזְבוּבֹן כּוֹעֵס, שׁוֹקֵעַ
לְדוֹדָה - עֵינָהּ עוֹקֵץ,
לַעֲפֹעֶף פּוֹרֵץ כְּמוֹ חֵץ.
הַאֲוִגֶרֶת הַסּוֹבֵלֶת
נַעֲשֶׂתָה מִיַּד פּוֹזֵלֶת.
אַחֲרִים מְלֹאֵי חֶרֶן
מִנְסִים לְתַפֵּס זְבוּבוֹן.
"הֵה, זְבוּבוֹן אֲרוּר! נוֹ, רוּצוּ,
עוֹד דִּקָּה... "וְהוּא הַחוּצָה
מִחֲלוֹן פְּתוּחַ עַף
אֶל הַיָּם מִהֶמְרָדֶף.

הַנָּסִיךְ בְּחוּף בִּינְתִים;
לֹא מִסִּיר עֵינָיו מֵמַיִם;
וּפְתָאוֹם הַבְּרַבּוּרָה
לְבָנָה בַּיָּם עֲבָרָה.
"מָה שְׁלוּמָךְ, יָפָה הַתֹּאֶר?
מָה אַתָּה, כְּמוֹ יוֹם בְּלִי זֶהָר,
כֹּה שָׁקֵט וְנִעְצָב?" -
הַצֹּפֵר פּוֹנֶה אֱלִיּוֹ.
הַנָּסִיךְ עוֹנָה: "מִדּוּעַ? -
הַתְּמַלְאֲתִי גַעְגּוּעַ:
יֵשְׁנֵנִי פֶלֶא עוֹלָמִי,
שְׂרָצִיתִי לַעֲצָמִי."
"מָהוּ פֶלֶא, עֲלֵם, שִׁיחַ."
"יִתְפַּרֵּץ הַיָּם בְּסַעַר,
יִלַּל וְיִתְרוֹמֵם,
וְיִנְהַר עַל חוּף שׁוֹמֵם,
אֶת גְּלִיו פְּתָאוֹם יִרְתִּיעַ,
וְעַל חוּל הַחוּף יוֹפִיעוּ
בְּשֶׁרִיוֹן פִּלְדָּה נִכְרָךְ
גְּבוּרִים - שְׁלוּשִׁים בְּסֹךְ -
עַדִּי רוּחַ, יָפִי תֹאֶר,

Великаны удалые,
Все равны, как на подбор,
С ними дядька Черномор.
Князю лебедь отвечает:
«Вот что, князь, тебя смущает?
Не тужи, душа моя,
Это чудо знаю я.
Эти витязи морские
Мне ведь братья все родные.
Не печалься же, ступай,
В гости братцев поджидай».

Князь пошел, забывши горе,
Сел на башню, и на море
Стал глядеть он; море вдруг
Всколыхалось вокруг,
Расплескалось в шумном беге
И оставило на бреге
Тридцать три богатыря;
В чешуе, как жар горя,
Идут витязи четами,
И, блистая сединами,
Дядька впереди идет
И ко граду их ведет.
С башни князь Гвидон сбегает,
Дорогих гостей встречает;
Второпях народ бежит;
Дядька князю говорит:
«Лебедь нас к тебе послала
И наказом наказала
Славный город твой хранить
И дозором обходить.
Мы отныне ежедневно
Вместе будем непременно
У высоких стен твоих
Выходить из вод морских,

ענקים, סגלת הנער,
שני גבה בתוך טור
עם ראש צות צ'רנומור".
היא את הנסיך שואלת:
"וכמיהה אותך אוכלת?
אל תדאג, מחמל נפשי,
יש לי כאן עבן אישי.
ענקי הים האלה
הם אחים שלי לפלא.
אל תרכין נא את הראש,
התכונן אורחים לפגש".

לעבן גבדון הים,
וצפה עכשו מצרים
אל הים שקט שומם,
שלפתע התרוםם,
אחר כך הגל הרתיע,
ועל חול החוף הופיעו
בשריון פלדה נכרך
גבורים – שלושים בסך –
בזוגות הולכים העירה,
וביד אותם מניע
מנהל זקן מוליך.
מן הצרים הנסיך
לקראתם יורד, שמח
להכיר ולארם;
בני העיר רצים מהר;
לגבדון, הסב אומר:
"האחות שלחה אותנו
וצוהה בתקף לנו
לאיך הנהדר
לשמש כצבא משמר.
מדי יום בצעהרים
מול חומות העיר ממם
מעטה יופיע כאן
גדוד לכל צרה מוכן.

Так увидимся мы вскоре,
А теперь пора нам в море;
Тяжек воздух нам земли».
Все потом домой ушли.

Ветер по морю гуляет
И кораблик подгоняет;
Он бежит себе в волнах
На поднятых парусах
Мимо острова крутого,
Мимо города большого;
Пушки с пристани палят,
Кораблю пристать велят.
Пристают к заставе гости.
Князь Гвидон зовет их в гости,
Их и кормит и поит
И ответ держать велит:
«Чем вы, гости, торг ведете?
И куда теперь плывете?»
Корабельщики в ответ:
«Мы объехали весь свет;
Торговали мы булатом,
Чистым серебром и златом,
И теперь нам вышел срок;
А лежит нам путь далек,
Мимо острова Буяна,
В царство славного Салтана».
Говорит им князь тогда:
«Добрый путь вам, господа,
По морю по Окияну
К славному царю Салтану.
Да скажите ж: князь Гвидон
Шлет-де свой царю поклон».
Гости князю поклонились,
Вышли вон и в путь пустились.

נפגש פה שוב. קדימה!
זמן עכשו ללכת ימה,
נשימה לנו קשה
באור היבשה".

רוח במפרש לוחצת,
בספינה קטנה נוחצת;
היא דוהרת על הגל,
ממהרת לנמל.
בסמוך לעיר סואנת
שעל אי בודד שוכנת
תותחים יורים מטח:
"עגן הספינה הנח!"
הספינה מיד עוגנת.
לנסיך גבידון מזמנת
הקבוצה לארוחה,
מתקבלת בברכה.
"באיזו סחורה סחרתם,
ולאן לשוט בחרתם?"
סוחרים עונים: "לא סתם
הסתובבנו בעולם.
הסחורה – זהב וסף,
וגם חרבות דמשק.
אחרי זמן ממשך
שוב פנינו למזרח,
אי בוין יש בדרכנו
למלכות סלטאן מלכנו..."
ואמר דברי ברכה
הנסיך: "דרך צלחה
בגלי הים נסללת,
ואמי גם מאחלת.
לסלטאן ממני ד"ש".

האורחים עזבו. נרגש
מן החוף גבידון בעצב
מסתכל על גל בקצף.

К морю князь, а лебедь там
Уж гуляет по волнам.
Князь опять: душа-де просит...
Так и тянет и уносит...
И опять она его
Вмиг обрызгала всего.
Тут он очень уменьшился,
Шмелем князь оборотился,
Полетел и зажужжал;
Судно на море догнал,
Потихоньку опустился
На корму — и в щель забился.

Ветер весело шумит,
Судно весело бежит
Мимо острова Буяна,
В царство славного Салтана,
И желанная страна
Вот уж издали видна.
Вот на берег вышли гости.
Царь Салтан зовет их в гости,
И за ними во дворец
Полетел наш удалец.
Видит, весь сияя в злате,
Царь Салтан сидит в палате
На престоле и в венце,
С грустной думой на лице.
А ткачиха с поварихой,
С сватьей бабой Бабарихой,
Около царя сидят —
Четырьмя все три глядят.
Царь Салтан гостей сажает
За свой стол и вопрошает:
«Ой вы, гости-господа,
Долго ль ездили? куда?
Ладно ль за морем иль худо?

ופתאום הברבורה
לבנה בים עברה.
שוב בקש גביון לרדת
מן האי אל המולדת...
נפנפה היא בכנפיה
ופזרה טפות המים.
את העלם היא הקטינה
לדבור, שעף ממנה
מציץ ומחפש
ואת הספינה תופס.
לחריץ קצרצר מגיע
וציוץ אינו משמיע.

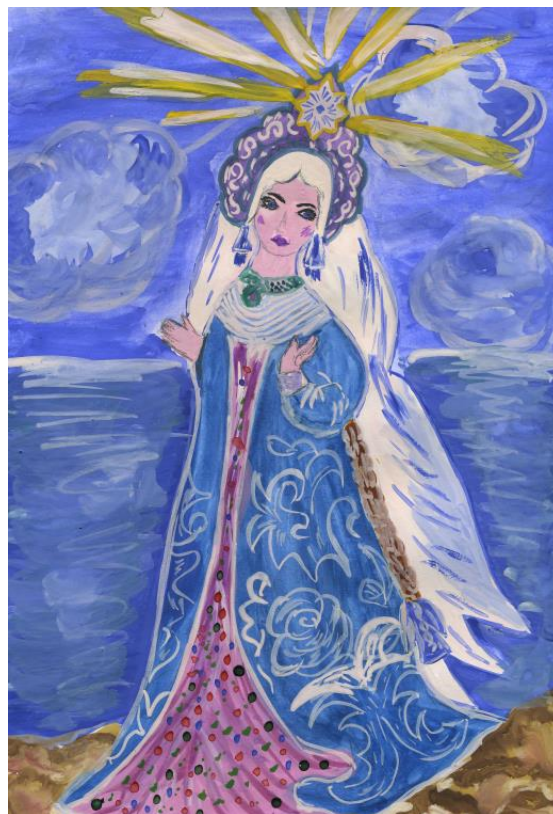
המפרש מלא מרם,
הספינה עפה בים.
את האי בוין עוברת,
לנמל היא ממהרת,
את הארץ של סלטאן
כבר אפשר לראות מכאן.
הספינה מיד עוגנת,
ולצאר סלטאן מזמנת
הקבוצה, וגם גביון
עף בשקט לארמון.
שם לבוש בגדי אדירת
על הכס ובעטרת
צאר יושב, על הפנים -
רק עצבות והרהורים.
הטבחת, האורגת
ואמו המפלגת
על-ידו כלן יושבות,
רק בארבע מסתכלות.
את אורחיו הצאר בטעם
מברך: "ספרו, הפעם
כמה זמן נמשך, היכן
המסע? - שואל סלטאן.-
וגם במקומות האלה

И какое в свете чудо?»
 Корабельщики в ответ:
 «Мы объехали весь свет;
 За морем житье не худо;
 В свете ж вот какое чудо:
 Остров на море лежит,
 Град на острове стоит,
 Каждый день идет там диво:
 Море вздуется бурливо,
 Закипит, подымет вой,
 Хлынет на берег пустой,
 Расплеснется в скором беге —
 И останутся на бреге
 Тридцать три богатыря,
 В чешуе златой горя,
 Все красавцы молодые,
 Великаны удалые,
 Все равны, как на подбор;
 Старый дядька Черномор
 С ними из моря выходит
 И попарно их выводит,
 Чтобы остров тот хранить
 И дозором обходить —
 И той стражи нет надежней,
 Ни храбрее, ни прилежней.
 А сидит там князь Гвидон;
 Он прислал тебе поклон».
 Царь Салтан дивится чуду.
 «Коли жив я только буду,
 Чудный остров навещу
 И у князя погощу».
 Повариха и ткачиха
 Ни гугу — но Бабариха
 Усмехнувшись говорит:
 «Кто нас этим удивит?
 Люди из моря выходят

הַרְאִיתֶם אֵיזָה פֶּלֶא?"
 וְעוֹנִים הַסּוֹחֲרִים:
 "בָּאנוּ לְמִקְוֹמוֹת רַבִּים,
 טוֹב דִּי בְּמִקְוֹמוֹת הָאֵלֶּה,
 וְכֵּזָה רְאִינוּ פֶּלֶא:
 אִי בֵּינָם עוֹמֵד וְשֵׁם
 עִיר גְּדוֹלָה, אֲרֻמוֹן הַקֶּם,
 וְרִאִינוּ נֶס בְּשַׁעַר:
 מִתְפָּרֵץ הַיָּם בְּסַעַר,
 מִיֵּלֵל וְיִתְרוֹמֵם,
 וְנוֹהֵר עַל חוֹף שׁוֹמֵם,
 אֶת גְּלִיו פֶּתְאוֹם מִרְתִּיעַ,
 וְעַל חוֹל הַחוּף יוֹפִיעוּ
 בְּשָׁרְיוֹן פִּלְדֵּה נִכְרָךְ
 גְּבוּרִים – שְׁלוֹשִׁים בֶּסֶךְ -
 עֲדֵי רוּחַ, יְפִי תֵּאֵר,
 עֲנָקִים, סִגְלַת הַנֶּעַר,
 שְׁנֵי גִבָּה בְּתוֹךְ טוֹר
 עִם רֹאשׁ צִוֹת צִרְנוֹמוֹר.
 הוּא רֹאשׁוֹן עוֹלָה עַל קֶרֶקֶע,
 וְזוּגוֹת בָּנִים אַחֵר כֶּךְ
 עַל הָעִיר הַזֹּאת לְשֹׁמֵר
 מִלְּפָנִים וּמֵאַחֹר –
 אִין מִשְׁמֵר מִזֶּה בְּטוֹחַ,
 וְאִיתֵן וְעַז הָרוּחַ.
 הַנְּסִיךְ גְּבִידוֹן שׁוֹלֵט,
 ד"ש מוֹסֵר לָךְ כְּעֵת".
 אֶת סִלְטָאן כָּל זֶה מִפְתִּיעַ,
 הוּא אֶת דַּעְתּוֹ מִבִּיעַ:
 "לֹא אֶחָיָה עוֹד, בְּרִצּוֹן
 אֲבִיקָר אֶצֶל גְּבִידוֹן".
 הַטְּבַחַת, הָאוֹרֶגֶת -
 דוֹם, אִמּוֹ הַמִּפְלָגֶת
 בְּחִיּוֹךְ זָדוֹן אֶמְרָה:
 "זֶה רַק פֶּלֶא לְכֹאוֹרָה, -
 אֲנָשִׁים יוֹצְאִים מִמֵּיִם

И себе дозором бродят!
 Правду ль бают, или лгут,
 Дива я не вижу тут.
 В свете есть такие ль дива?
 Вот идет молва правдива:
 За морем царевна есть,
 Что не можно глаз отвести:
 Днем свет божий затмевает,
 Ночью землю освещает,
 Месяц под косой блестит,
 А во лбу звезда горит.
 А сама-то величава,
 Выплывает, будто пава;
 А как речь-то говорит,
 Словно реченька журчит.
 Молвить можно справедливо,
 Это диво, так уж диво».
 Гости умные молчат:
 Спорить с бабой не хотят.
 Чуду царь Салтан дивится —
 А царевич хоть и злится,
 Но жалеет он очей
 Старой бабушки своей:
 Он над ней жужжит, кружится —
 Прямо на нос к ней садится,
 Нос ужалил богатырь:
 На носу вскочил волдырь.
 И опять пошла тревога:
 «Помогите, ради бога!
 Караул! лови, лови,
 Да дави его, дави...
 Вот ужо! пожди немножко,
 погоди!..» А шмель в окошко,
 Да спокойно в свой удел
 Через море полетел.

והולכים בעצלתים!
 אם אמת זה, אם משל,
 אבל פלא אין בכלל.
 אך בת-קול אני זוכרת
 אמיתית, היא כה אומרת:
 בעולם יש נסיכה
 שתשפה מיד אותך:
 את אור שמש מאפלת,
 בליל חשך מבטלת,
 לבנה בין הצמות
 וכוכב בין הגבות.
 והופעתה נשגבת,
 לטוס יפה נחשבת;
 ודבור שלה גולש
 כמו צליל נחל מרשרש.
 ואפשר לומר, נדמה לי,
 שמקל פלאים – זה פלא".
 האורחים פה לא פצו,
 כי לסתר הם לא רצו.
 מתפלא סלטאן שומע,
 הנסיך כועס, שוקע
 מסתובב, חוזר ופך,
 מתישב לה על האף;
 מרחם הוא על עיניה,
 בלי לסלח על דבריה -
 עקיצה עושה קשה
 לסבתאהו התשושה.
 מהומה שוב מתרחשת:
 "במקל בו, במברשת!
 הו, עזרו, תפסו, חמס!
 רגע קט והוא נרמס!
 הו, דבור ארוך! נו, רוצו,
 עוד דקה..." והוא החוצה
 מחלון פתוח עף
 אל הים מהמרדף.

Князь у синя моря ходит,
 С синя моря глаз не сводит;
 Глядь — поверх текучих вод
 Лебедь белая плывет.
 «Здравствуй, князь ты мой прекрасный!
 Что ж ты тих, как день ненастный?
 Опечалился чему?» —
 Говорит она ему.
 Князь Гвидон ей отвечает:
 «Грусть-тоска меня съедает:
 Люди женятся; гляжу,
 Неженат лишь я хожу».
 — А кого же на примете
 Ты имеешь? — «Да на свете,
 Говорят, царевна есть,
 Что не можно глаз отвести.
 Днем свет божий затмевает,
 Ночью землю освещает —
 Месяц под косой блестит,
 А во лбу звезда горит.
 А сама-то величава,
 Выступает, будто пава;
 Сладку речь-то говорит,
 Будто реченька журчит.
 Только, полно, правда ль это?»
 Князь со страхом ждет ответа.
 Лебедь белая молчит
 И, подумав, говорит:
 «Да! такая есть девица.
 Но жена не рукавица:
 С белой ручки не стряхнешь,
 Да за пояс не заткнешь.
 Услужу тебе советом —
 Слушай: обо всем об этом
 Пораздумай ты путем,
 Не раскаяться б потом».

הנסיך על חוף בינתיים
 לא מסיר עיניו ממים;
 ופתאום הברבורה
 לבנה בים עברה.
 "מה שלומך, יפה התאר?
 מה אתה, כמו יום בלי זהר,
 כה שקט ונעצב?" -
 הצפור פונה אליו.
 הנסיך עונה: "מדוע? -
 התמלאתי געגוע:
 מתחתנים כלם, ורק
 אנכי גלמוד רוק.
 את לבי ערגה חותכת".
 - מי זאת שאותך מושכת?
 "בעולם יש נסיכה
 שתשבה מיד אותך:
 את אור שמש מאפלת,
 בליל חשך מבטלת,
 לבנה בין הצמות
 וכוכב בין הגבות.
 והופעתה נשגבת,
 לטוס יפה נחשבת;
 ודבור שלה גולש
 כמו צליל נחל מרשרש.
 אבל איך לבוא אליה?" -
 הוא שואל מדאג, תובע.
 היא עוצרת לדקה,
 מהרהרת בשתיקה
 ואומרת: "אין זה שקר,
 אך בת-זוג לא פריט למכר,
 לא תפשט אותו מיד
 כדי לשים בצד מיד;
 ולך אני דואגת.
 בוא חשב על זה בשקט,
 כדי שלא תגיע עת
 בשבילך להתחרט".

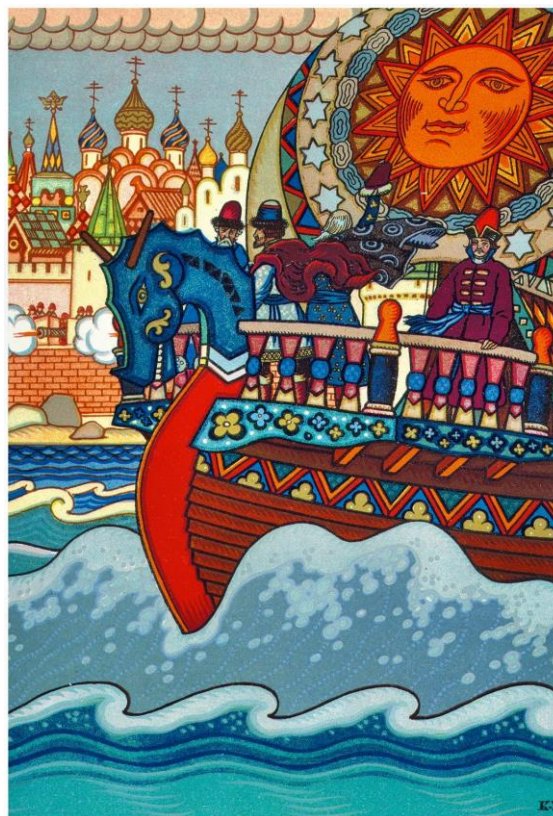
Князь пред нею стал божиться,
 Что пора ему жениться,
 Что об этом обо всем
 Передумал он путем;
 Что готов душою страстной
 За царевною прекрасной
 Он пешком идти отсель
 Хоть за тридевять земель.
 Лебедь тут, вздохнув глубоко,
 Молвила: «Зачем далёко?
 Знай, близка судьба твоя,
 Ведь царевна эта — я».
 Тут она, взмахнув крылами,
 Полетела над волнами
 И на берег с высоты
 Опустилася в кусты,
 Встрепенулась, отряхнулась
 И царевной обернулась:
 Месяц под косой блестит,
 А во лбу звезда горит;
 А сама-то величава,
 Выступает, будто пава;
 А как речь-то говорит,
 Словно реченька журчит.
 Князь царевну обнимает,
 К белой груди прижимает
 И ведет ее скорей
 К милой матушке своей.
 Князь ей в ноги, умолая:
 «Государыня-родная!
 Выбрал я жену себе,
 Дочь послушную тебе,
 Просим оба разрешенья,
 Твоего благословенья:
 Ты детей благослови
 Жить в совете и любви».

הַנְּסִיךְ נִשְׁבַּע בַּפִּיָּה
 שְׁלֹשָׁת אִשָּׁה כְּמֵה,
 וְשָׁלָא תִּגְיַע עֵת
 בְּשִׁבִּילוֹ לְהִתְחַרֵּט;
 שְׁמוֹכֵן בָּאֵשׁ וְרָפֵשׁ
 כְּדִי לְמַצֵּא מִחְמַל הַנָּפֶשׁ
 הוּא בִּרְגֵל לְחֻצוֹת
 רִבְבָה שֶׁל אֲרָצוֹת.
 נֶאֱנַחַת הִיא, שׁוֹכֶכֶת
 וְאוֹמֶרֶת: "אֵין לְלַכֵּת
 כֹּה רְחוֹק סָבֵה לָךְ,
 כִּי אֲנִי הַנְּסִיכָה".
 בְּרַפְרוּף חֲזֵק כְּנָפִים
 עָפָה הִיא מַעַל לַמַּיִם,
 אֶל הַחוּף פָּנְתָה פָּנִים
 וְצָנְחָה בֵּין הַשִּׁיחִים,
 מִתְנַעֲרָת, מִשְׁתַּפְּכֶת
 וּלְנִסִּיכָה הוֹפְכֶת:
 לְבָנָה בֵּין הַצְּמוֹת
 וְכוֹכֵב בֵּין הַגְּבוֹת.
 הוֹפְעָתָה נִשְׁגָּבֶת,
 לְטוֹס יָפָה נְחֻשֶׁבֶת;
 וְדָבוּר שְׁלָה גּוֹלֵשׁ
 כְּמוֹ צִלִּיל נֶחַל מְרֻשָּׁשׁ.
 הַנְּסִיךְ אוֹתָהּ לֹקֵחַ,
 לְחִזּוֹ מִצְמִיד שְׁמֵחַ
 וּמוֹבִיל בְּגָאוֹה
 אֶל אִמּוֹ הָאֶהוּבָה.
 הוּא קָרַע בְּרָכּוֹ בַּפִּיָּה
 וְנִרְגַּשׁ פָּנָה אֵלֶיהָ:
 "עֲלֵמֶת-חַן זֹו, הִסְתַּכְּלִי,
 לְאִשָּׁה בְּחֻרְתִּי לִי,
 לֵה נִפְשִׁי מִתְּגַעְגַּעֶת,
 בֵּת תְּהִיָּה לָךְ מִמְּשַׁמְעַת,
 בְּרָכִי אֶת הַיְלָדִים
 לַחַיִּים מְאַשְׂרִים".

Над главою их покорной
 Мать с иконой чудотворной
 Слезы льет и говорит:
 «Бог вас, дети, наградит».
 Князь не долго собирался,
 На царевне обвенчался;
 Стали жить да поживать,
 Да приплода поджидать.

Ветер по морю гуляет
 И кораблик подгоняет;
 Он бежит себе в волнах
 На раздутых парусах
 Мимо острова крутого,
 Мимо города большого;
 Пушки с пристани палят,
 Кораблю пристать велят.
 Пристают к заставе гости.
 Князь Гвидон зовет их в гости,
 Он их кормит и поит
 И ответ держать велит:
 «Чем вы, гости, торг ведете
 И куда теперь плывете?»
 Корабельщики в ответ:
 «Мы объехали весь свет,
 Торговали мы не даром
 Неуказанным товаром;
 А лежит нам путь далек:
 Восвояси на восток,
 Мимо острова Буяна,
 В царство славного Салтана».
 Князь им вымолвил тогда:
 «Добрый путь вам, господа,
 По морю по Окияну
 К славному дарю Салтану;
 Да напомним ему,

הם את ראשיהם הרפינו,
 לברכה שלה המתינו.
 ומתוך דמעות האם
 "מזל טוב!" אמרה להם.
 ולחתנה נחשקת
 דרך לא היתה נמשכת,
 כמו שכל בן-זוג רצה.
 וחכו לצאצא.

רוח במפרש לוחצת,
 בספינה קטנה נוחצת;
 היא דוהרת על הגל,
 ממהרת לגמל.
 בסמוך לעיר סואנת
 שעל אי בודד שוכנת
 תותחים יורים מטח:
 "עגן הספינה הנח!"
 הספינה מיד עוגנת.
 לנסיך גבידון מזמנת
 הקבוצה לארוחה,
 מתקבלת בברכה.
 "באיזו סחורה סחרתם,
 ולאן לשוט בחרתם?"
 סוחרים עונים: "לא סתם
 הסתובבנו בעולם.
 לא לשוא אנו סחרנו,
 כל מני דברים מכרנו.
 אחרי זמן ממשך
 שוב פנינו למזרח,
 אי בוין יש בדרךנו
 למלכות סלטאן מלכנו..."
 ואמר דברי ברכה
 הנסיך: "דרך צלחה
 בגלי הים נסללת,
 ואמי גם מאחלת.
 גם הזכירו לסלטאן,

Государю своему:
К нам он в гости обещался,
А доселе не собрался —
Шлю ему я свой поклон».
Гости в путь, а князь Гвидон
Дома на сей раз остался
И с женою не расстался.

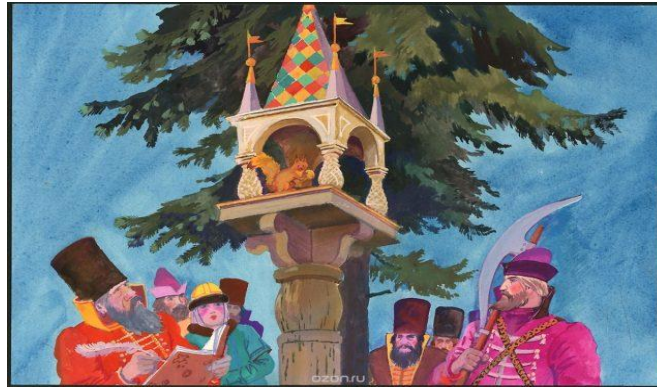
Ветер весело шумит,
Судно весело бежит
Мимо острова Буяна,
К царству славного Салтана,
И знакомая страна
Вот уж издали видна.
Вот на берег вышли гости.
Царь Салтан зовет их в гости.
Гости видят: во дворце
Царь сидит в своем венце,
А ткачиха с поварихой,
С сватьей бабой Бабарихой,
Около царя сидят,
Четырьмя все три глядят.
Царь Салтан гостей сажает
За свой стол и вопрошает:
«Ой вы, гости-господа,
Долго ль ездили? куда?
Ладно ль за морем, иль худо?
И какое в свете чудо?»
Корабельщики в ответ:
«Мы объехали весь свет;
За морем житье не худо,
В свете ж вот какое чудо:
Остров на море лежит,
Град на острове стоит,
С златоглавыми церквами,
С теремами и садами;

לְצֶאֱרָכֶם: מִזְמָן הוּא כָּאן
הַתְּכַוֵּן לְהִתְאַרֵחַ,
אֲךְ לֹא בָּא. אָהִיָּה שְׂמַח
בְּפִגְיֹשָׁה אִתּוֹ מִמֶּשׁ.
וּמִסְרוֹ מִמֶּנִּי ד"ש"...
עִם אִשְׁתּוֹ גְּבִידוֹן בִּינְתִים
נִשְׁאָרוּ בְּבֵית שְׁנִים.

הַמִּפְרֵשׁ מְלֹא מָרָם,
הַסְּפִינָה עָפָה בָּיָם.
אֶת הָאִי בּוֹיָן עוֹבְרֵת,
לְנֶמֶל הִיא מְמַהֶרֶת,
אֶת הָאֶרֶץ שֶׁל סֶלְטָאן
כָּבֵר אֶפְשָׁר לְרֹאוֹת מִכָּאן.
הַסְּפִינָה מִיַּד עוֹגְנֵת,
וּלְצֶאֱרָ סֶלְטָאן מִזְמָנָת.
הוּא יוֹשֵׁב בְּעֵטְרָה
עַל כֶּסֶּא הַמְּלוּכָה.
הַטְּבַחַת, הָאוֹרְגֵת
וְאִמּוֹ הַמִּפְלָגֵת
עַל-יָדוֹ כָּלן יוֹשְׁבוֹת,
רַק בְּאַרְבַּע מִסְתַּכְלוֹת.
אֶת אוֹרְחָיו הַצָּר בְּטַעַם
מְבַרֵּךְ: "סִפְרוּ, הַפַּעַם
כַּמָּה זְמַן נִמְשָׁה, הִיכֵן
הַמַּסַּע? – שׂוֹאֵל סֶלְטָאן.-
וְגַם בְּמִקְוֵמוֹת הָאֵלֶּה
הָרְאִיתֶם אֵיזָה פֶּלֶא?"
וְעוֹנִים הַסּוֹחֲרִים:
"בָּאֵנוּ לְמִקְוֵמוֹת רַבִּים,
טוֹב דִּי בְּמִקְוֵמוֹת הָאֵלֶּה,
וְכֵּזָה רְאִינוּ פֶּלֶא:
אִי בָּיָם עוֹמֵד וְשֵׁם
עִיר גְּדוֹלָה, אֶרְמוֹן הַקָּם,
עִם כְּפוֹת זָהָב לְגַבָּה,
עִם גְּנִים בְּתוֹךְ הָרְבֵּעַ.

Ель растёт перед дворцом,
 А под ней хрустальный дом;
 Белка в нём живет ручная,
 Да чудесница какая!
 Белка песенки поет
 Да орешки всё грызет;
 А орешки не простые,
 Скорлупы-то золотые,
 Ядра — чистый изумруд;
 Белку холят, берегут.
 Там еще другое диво:
 Море вздуется бурливо,
 Закипит, подымет вой,
 Хлынет на берег пустой,
 Расплеснется в скором беге,
 И очутятся на бреге,
 В чешуе, как жар горя,
 Тридцать три богатыря,
 Все красавцы удалые,
 Великаны молодые,
 Все равны, как на подбор —
 С ними дядька Черномор.
 И той стражи нет надежней,
 Ни храбрее, ни прилежней.
 А у князя женка есть,
 Что не можно глаз отвести:
 Днем свет божий затмевает,
 Ночью землю освещает;
 Месяц под косой блестит,
 А во лбу звезда горит.
 Князь Гвидон тот город правит,
 Всяк его усердно славит;
 Он прислал тебе поклон,
 Да тебе пеняет он:
 К нам-де в гости обещался,
 А доселе не собрался».

עץ אשוח בְּחֶצֶר,
 וּתְחַתֶּיו עוֹמֵד שׁוֹמֵר,
 לְצִדּוֹ בֵּיתָן מִבְּדֹלַח,
 חִי סְנָאִי בְּפָנִים בְּנוֹחַ,
 מִפֶּצֶחַ אֲגוּזִים
 עִם גֶּרְעִין יָקָר בְּפָנִים,
 עִם קְלִיפַת זָהָב בּוֹרְקֶת.
 הַחֲיָה גַם מִשְׁרָקֶת;
 מִשְׁרָתִים לְרִשׁוּתָּהּ -
 מִטְפָּחִים, שׁוֹמְרִים אוֹתָהּ;
 וְרֹאיוֹ נֶס בְּשַׁעַר:
 מִתְפָּרֵץ הַיָּם בְּסַעַר,
 מִלִּיל וְיִתְרוֹמֵם,
 וְנוֹהֵר עַל חוֹף שׁוֹמֵם,
 אֶת גְּלִיו פִּתְאוֹם מִרְתִּיעַ,
 וְעַל חוֹל הַחוֹף יוֹפִיעוּ
 בְּשָׁרִיוֹן פִּלְדֵּה נִכְרָה
 גְּבוּרִים - שְׁלוֹשִׁים בְּסֶף -
 עַד־רוּחַ, יְפִי תֹאֵר,
 עֲנֻקִּים, סִגְלַת הַנֶּעֱר,
 שְׁוִי גְבִיהַ בְּתוֹךְ טוֹר
 עִם רֹאשׁ צֹת צִ'רְנוֹמֹר.
 אִין מִשְׁמֵר מְזֶה בְּטוֹחַ,
 וְאִיתָן וְעַד הָרוּחַ.
 וְרֹאיוֹ נְסִיקָה
 שֶׁתִּשְׁבֶּה מִיַּד אוֹתָהּ:
 אֶת אוֹר שֶׁמֶשׁ מֵאֶפְלֵת,
 בְּלִיל חֹשֶׁךְ מִבְּטָלֶת,
 לְבִנָּה בֵּין הַצְמוֹת
 וְכוֹכֵב בֵּין הַגְּבוֹת.
 שֵׁם גְּבִידוֹן שׁוֹלֵט כְּמוֹ מֶלֶךְ,
 וְכֹלֵם אוֹמְרִים לוֹ שְׁבַח;
 הוּא שֶׁלַח מִקְרֵב לֵב
 ד"ש לָךְ, אֲבֵל נוֹזֵף:
 צָאֵר לְבוֹא אֵלַי הַבְּטִיחַ,
 אֶךְ לֹא בָּא לְהִתְאַרֵּחַ".

Тут уж царь не утерпел,
 Снарядить он флот велел.
 А ткачиха с поварихой,
 С сватьей бабой Бабарихой,
 Не хотят царя пустить
 Чудный остров навестить.
 Но Салтан им не внимает
 И как раз их унимает:
 «Что я? царь или дитя? —
 Говорит он не шутя: —
 Нынче ж еду!» — Тут он топнул,
 Вышел вон и дверью хлопнул.

Под окном Гвидон сидит,
 Молча на море глядит:
 Не шумит оно, не хлещет,
 Лишь едва, едва трепещет,
 И в лазоревой дали
 Показались корабли:
 По равнинам Окияна
 Едет флот царя Салтана.
 Князь Гвидон тогда вскочил,
 Громогласно возопил:
 «Матушка моя родная!
 Ты, княгиня молодая!
 Посмотрите вы туда:
 Едет батюшка сюда».
 Флот уж к острову подходит.
 Князь Гвидон трубу наводит:
 Царь на палубе стоит
 И в трубу на них глядит;
 С ним ткачиха с поварихой,
 С сватьей бабой Бабарихой;
 Удивляются оне
 Незнакомой стороне.
 Разом пушки запалили;

קם הצאר, אמר: "עד כאן!"
 "צי הכן!" – צוה סלטאן.
 הטבחית, האורגת
 ואמו המפלגת
 לא רוצות לתת לצאר
 להגשים מה שאמר,
 אך סלטאן מפסיק לשמע,
 ממחר דברים לקטע:
 "מי אני, צאר או תינוק
 שעושים ממני צחוק?
 די, נפשי כבר לא סובלת!" -
 ויצא טורק הדלת...

הנסיך יושב דומם
 לחלו, צופה בים.
 רק חספוס קליל במים,
 עננים אין בשמים,
 ועל רקע המרום
 מופיעות ספינות פתאום:
 במישור הים רונח
 צי סלטאן דרכו פולח.
 הנסיך קפץ נפעם,
 וקרא הוא בקול רם:
 "יקירות, אשתי ואמה,
 הסתכלו לים, קדימה!
 שם אבי, הצאר שלטאן,
 את ציו מוליך לכאן."
 בשמחה נפשו נתקפת
 מכון גביון משקפת
 ורואה עכשו יפה:
 גם סלטאן בהם צופה.
 הטבחית, האורגת,
 אם הצאר המפלגת
 מסתכלות, מכות מורא,
 על הארץ הזרה.
 תותחים לירות התחילו,

В колокольных зазвонили;
 К морю сам идет Гвидон;
 Там царя встречает он
 С поварихой и ткачихой,
 С сватьей бабой Бабарихой;
 В город он повел царя,
 Ничего не говоря.
 Все теперь идут в палаты:
 У ворот блистают латы,
 И стоят в глазах царя
 Тридцать три богатыря,
 Все красавцы молодые,
 Великаны удалые,
 Все равны, как на подбор,
 С ними дядька Черномор.
 Царь ступил на двор широкой:
 Там под елкою высокой
 Белка песенку поет,
 Золотой орех грызет,
 Изумрудец вынимает
 И в мешечек опускает;
 И засеян двор большой
 Золотою скорлупой.
 Гости дале — торопливо
 Смотрят — что ж? княгиня — диво:
 Под косой луна блестит,
 А во лбу звезда горит;
 А сама-то величава,
 Выступает, будто пава,
 И свекровь свою ведет.
 Царь глядит — и узнает...
 В нем разыграло ретивое!
 «Что я вижу? что такое?
 Как!» — и дух в нем занялся...
 Царь слезами залился,
 Обнимает он царицу,

ציור – א. קורקין

על צריחים צלצול הכפילו,
 וגבדון יורד לים,
 את אביו פוגש הוא שם,
 הטבחית, האורגת,
 סבתו המפלגת;
 הוא מוביל אותם לעיר
 בלי מלה, בלי להזהיר.
 נכנסים אחרים לשער,
 עיניהם סומות מזהר:
 בשריון פלדה נכרך
 גבורים – שלושים בסך -
 עזי רוח, יפי תאר,
 ענקים, סגלת הנער,
 שני גבה בתוך טור
 עם ראש צות צ'רנומור.
 בחצר תחת אשוח
 לפניו רואה אורח:
 מזמר סנאי שירים
 ופולח אגוזים,
 אגוזים – רבי הערה,
 הקליפה – זהב זרם,
 אזמרגד בכל גרעין;
 משרת חשבון מכין.
 אחרי נסים האלה
 מה רואים: אשה לפלא:
 לבנה בין הצמות
 וכוכב בין הגבות.
 והופעתה נשגת,
 לטוס יפה נחשבת
 מובילה את חמותה.
 וסלטאן זהה אותה...
 ולבו פועם קרוע:
 "איה יכול להיות? מדוע?" -
 ונפסקת נשימה,
 ודמעות על הגלימה,
 את אשתו, את בנו ויחד

И сына, и молодицу,
 И садятся все за стол;
 И веселый пир пошел.
 А ткачиха с поварихой,
 С сватьей бабой Бабарихой,
 Разбежались по углам;
 Их нашли насилу там.
 Тут во всем они признались,
 Повинились, разрыдались;
 Царь для радости такой
 Отпустил всех трех домой.
 День прошел — царя Салтана
 Уложили спать вполпьяна.
 Я там был; мед, пиво пил —
 И усы лишь обмочил.

וְאֶת כָּלֵתוֹ הַפֹּרְחֹת
 מַחְבֵּק, דִּמְעָה מִזִּיל...
 וּמִיד מִשְׁתָּה מִתְחִיל.
 הַטְּבַחַת, הָאוֹרֶגֶת,
 אִם הַצָּאֵר הַמְּפִלֶּגֶת
 לַפְּנוֹת אוֹלָם בָּרוּחַ,
 וּבִקְשֵׁי נְחָשִׁים.
 הֵן הוֹדוּ, הֵן בָּלְכִי,
 הִתְחַרְטוּ, פָּרְצוּ בִבְכִי;
 אֶךְ סִלְטָאן כָּל כֹּךְ שִׁמַּח,
 שֶׁהִבִּיתָה רַק שֶׁלַח
 אֶת שְׁלוֹשֶׁתָּן. לִשְׁתוֹת הַמְּשִׁיכוֹ
 וּלְצָאֵר לִישׁוֹן הַנִּיחוֹ.
 וְאֲנִי שְׁתִּיתִי שֵׁם
 וְהִרְטַבְתִּי רַק שִׁפְּם.

Михаил Врубель «Царевна-Лебедь»

(портрет жены художника
в оперном спектакле на музыку
Н.Римского-Корсакова)

"נסיכה הברבורה"

דיוקן אשתו של הצייר מ. ורחובל
בהצגת האופרה "מעשה בצאר שלטאן"
למוסיקה של המלחון נ. רימסקי-קורסקוב